

České vysoké učení technické v Praze

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA

JAKÝ JE SKUTEČNÝ IMPAKT PREDÁTORSKÝCH ČASOPISŮ NA VĚDECKÉ PUBLIKOVÁNÍ?

Iva Adlerová <http://orcid.org/0000-0002-6287-9212>

Lenka Němečková <http://orcid.org/0000-0003-2297-2532>

Věda

- ▶ Antika a středověk - jaké poznání je důvěryhodné a co je jeho hlavním zdrojem? Platon formuluje základní principy antické epistemologie.
- ▶ „Vidoucí – vědoucí – vědecký“
- ▶ Specifikum vědecké práce - zkoumá věci nové, dosud nepoznané
 - ⇒ Ize tedy pouze v některých případech odhadnout, co bude objeveno, kdy to bude objeveno a s jakým výsledkem.

Vědecká komunikace

- ▶ Globální vědecká komunita.
 - ▶ Potřeba, možnosti a specifika vzájemné komunikace (obor, financování vědy a výzkumu – objem, veřejné nebo neveřejné prostředky).
 - ▶ Sdělení a sdílení nových poznatků, nového objevu - rozvoj poznání v daném oboru, mezioborová spolupráce.
- ⇒ Publikování vlastních původních výsledků.

„Tajemství úspěchu je ve třech slovech:“

„Work – finish – publish“

(Michael Faraday, 1874)

„Work – finish – publish - - - or perish“

„? – publish or perish“

(doi: [10.1172/JCI36371](https://doi.org/10.1172/JCI36371))

Vědecké publikování

- ▶ Výsledky vědecké práce - nejčastěji prezentovány formou vědecké publikace, časopisecké a knižní, průmyslového vzoru, patentu nebo software.
- ▶ Exponenciální nárůst počtu publikovaných vědeckých článků v mezinárodním měřítku v posledních letech - proč se to děje a jaké pozitivní i negativní důsledky to přináší?
- ▶ Možné příčiny – od narůstajícího počtu publikací z rozvojových regionů, které si teprve budují výzkumnou infrastrukturu, až po opačný extrém v ekonomicky rozvinutých zemích, kde národní a institucionální metodiky hodnocení vědecké práce, na nichž je závislé financování, vytváří tlak na kvantitu produkce publikací.

Vědecké publikování

Journal Homepage

PLoS One

Open Access

Subject Area: Agricultural and Biological Sciences
Biochemistry, Genetics and Molecular Biology
Medicine

Publisher: Public Library of Science
ISSN: 1932-6203

Scopus Coverage Years: from 2006 to 2015

Journal Metrics

Scopus Journal Metrics offer the value of context with their citation measuring tools. The metrics below allow for direct comparison of journals, independent of their subject classification. To learn more, visit www.journalmetrics.com.

SJR (SCImago Journal Rank) (2014): 1.300

IPP (Impact per Publication) (2014): 3.270

SNIP (Source Normalized Impact per Paper) (2014): 1.034

Compare with other journals

Documents available from

Latest issue: Volume 11, Issue 4 (April 2016)

2016	6771 documents
2015	29440 documents
2014	32473 documents
2013	32077 documents
2012	23625 documents
2011	13836 documents
2010	6912 documents
2009	4349 documents
2008	2723 documents
2007	1242 documents
2006	137 documents

Top of page ▲

IEEE Communications Surveys and Tutorials

Country: United States

Subject Area: Engineering

Subject Category:

Category	Quartile (Q1 means highest values and Q4 lowest values)																
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Electrical and Electronic Engineering																	q1

Publisher: Institute of Electrical and Electronics Engineers Inc.. **Publication type:** Journals. ISSN: 1553877X

Coverage: 2005-2014

H Index: 63

Scope:

The IEEE Communications Surveys & Tutorials is an online journal published by the IEEE Communications Society for tutorials and surveys [...]

[Show full scope](#)

Charts

Data

Indicators	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total Documents	-	-	-	-	-	-	-	17	20	28	32	34	41	64	101	112
Total Docs. (3years)	-	-	-	-	-	-	-	15	32	52	65	80	94	107	139	206
Total Citations	-	-	-	-	-	-	-	1,011	1,501	1,731	2,150	2,861	3,107	3,201	4,055	4,000
Total Cites (3years)	-	-	-	-	-	-	-	88	227	398	404	771	1,144	1,554	1,603	2,729
Self Cites (3years)	-	-	-	-	-	-	-	5	3	5	6	27	62	56	58	109

<https://www.scopus.com/>, <http://www.scimagojr.com>

Vědecké publikování - OA

Požadavek na otevřený přístup k výsledkům vědecké práce.

Důvody:

- ▶ argument financování z veřejných prostředků – zveřejnění výsledků,
- ▶ ze strany vědců – instituce vydává prostředky na dosažení výsledků a posléze na přístup k jejich publikované podobě, potřeba bezprostředního sdílení výsledků.

Důsledek:

- ▶ řada pozitivních i negativních jevů – bezprostřední spolupráce, změny ekonomických modelů jak v oblasti vydavatelů, tak v oblasti financování vědy a výzkumu a následně i změny ve strategii publikujících autorů.
- ⇒ Nutnost dodržování zásad publikační etiky na straně autorů i vydavatelů.

Vědecké publikování – etické principy

Konflikty na straně straně autorů:

- ▶ Pro „výrobu“ publikací někteří autoři používají řadu způsobů v rozporu se zásadami publikační etiky (tlak na kvantitu je však jen jedním z důvodů).

Konflikty na straně vydavatelů:

- ▶ Ovlivňování recenzního řízení a pořadí publikace příspěvků.
- ▶ V případě publikování v režimu otevřeného přístupu - tržní modely, které znehodnotily ideu a smysl vědecké práce - některé nově vznikající vydavatelské subjekty publikují „vědecké recenzované časopisy“ v rozporu se zásadami vydavatelské etiky, neetický marketing, cílem je výhradně maximální zisk.

Vědecké publikování z pohledu autora

Hodnocený autor, vědec - potřebuje získat finance pro další práci:

- ▶ musí splnit předepsané požadavky, na základě nichž jsou finance přidělovány,
- ▶ musí si vytvořit dostatečný prostor pro svou vědeckou práci,
- ▶ v akademickém prostředí ještě pro práci pedagogickou,
- ▶ kromě toho pro řadu dalších činností včetně administrativy,
- ▶ plus pro práci na publikačních výstupech.

⇒ Poměrně častá strategie: dílčí a částečné výsledky jsou publikovány v časopisech méně renomovaných - autoři očekávají, že publikace může být s větší pravděpodobností přijata, komplexnější výstupy v časopisu lépe hodnoceném, nejen kvůli bodovému zisku, ale i kvůli osobní profesní prestiži.

Vědecké publikování z pohledu autora

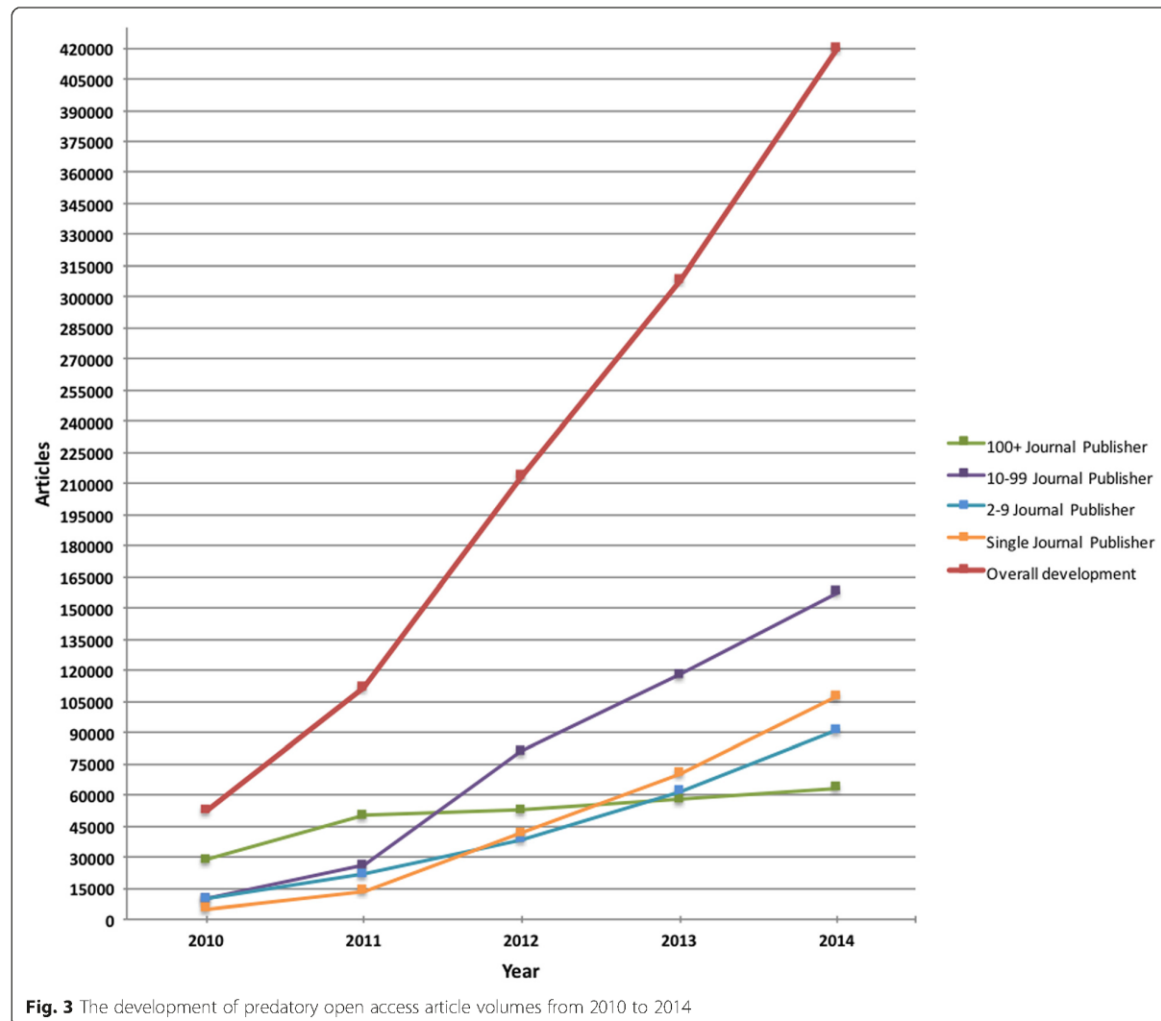
Pro autory nečitelné chování vydavatelů:

- ▶ formální a skutečné příčiny přijímání a odmítání článků,
- ▶ dlouhá doba mezi přijetím a publikací versus požadavky grantů nebo projektů,
- ▶ netransparentní nebo málo kvalitní recenzní řízení.
⇒ Pro autora - pozitivní i negativní, málo obsažný a povrchní posudek zvyšuje šanci na přijetí článku k publikaci, autor však nemá potřebnou kolegiální zpětnou vazbu pro přepracování a zvýšení kvality své publikace i pro další vědeckou práci.

Vědecké publikování z pohledu vydavatele

- ▶ Vydavatelé - specifické ekonomické modely a cíle.
- ▶ Zdroj příjmů – placeno předplatitelem, otevřený přístup – placeno autorem plus hybridní model – placený předplatitelem i autorem.
- ▶ Se sílícím požadavkem na otevřený přístup k vědeckým publikacím a s možnostmi a relativně nízkými náklady na elektronické publikování vznikl tržní vydavatelský model, který ignoruje etické principy vědy a publikování vědeckých výsledků.
- ▶ Knihovník Jeffrey Beall, který se tomuto tématu dlouhodobě a systematicky věnuje, jako první použil termín „predátorští vydavatelé“.

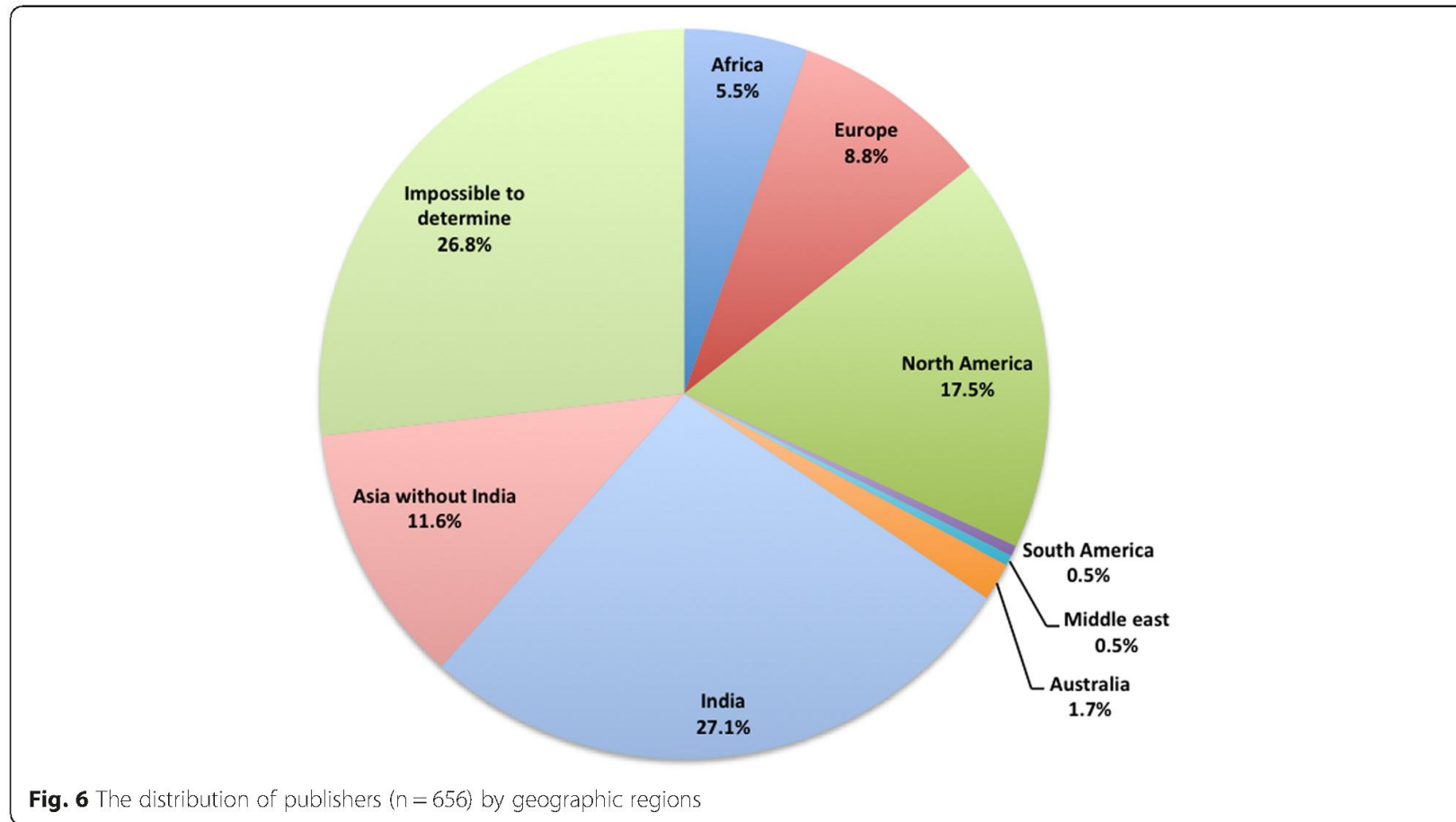
Vědecké publikování – predátorští vydavatelé

Shen and Björk BMC Medicine (2015) 13:230

DOI 10.1186/s12916-015-0469-2

Vědecké publikování – predátorští vydavatelé

Shen and Björk BMC Medicine (2015) 13:230, DOI 10.1186/s12916-015-0469-2

Vědecké publikování – predátorští vydavatelé

- ▶ Predátorské časopisy jsou pro některé autory zajímavé přijímáním článků prakticky bez selekce a krátkou dobou od přijetí k publikaci článku, jako online časopisy s otevřeným přístupem vygenerují také poměrně rychle citační ohlas.

Příčiny - z nezkušenosti autorů nebo proto, aby byla vyrobena publikace, která má za cíl splnit podmínky projektu nebo požadavek kvantity, publikace za účelem získání dalších finančních prostředků na další období a na další publikace.

- ▶ Pak prakticky nastává situace, kdy nemalá část veřejných prostředků rozdělená vědeckým institucím směřuje ve formě autorských poplatků za publikace tomuto typu vydavatelů.

Možná řešení?

Na jedné straně např. zrušení zásad a specifik vědeckého publikování, recenzního řízení a uvolnění prostoru pro publikování jakéhokoliv obsahu, na druhé straně naprostá a tvrdá restrikce s předepsaným počtem publikací za čas v předepsaných časopisech.

⇒ Ani jedno z nich by nebylo smysluplné.

- ▶ Nelze čekat, že všichni autoři, kteří nyní etické principy porušují je začnou dodržovat na základě zvýšení svého mravního povědomí a morálního kodexu vědce.
- ▶ Co nejpřísnější restrikce - rizika v tom, že nelze např. jednoznačně rozlišit autora, který v takovém časopisu publikoval záměrně, a toho, který tak učinil z nezkušenosti, demotivující.

Řešení vědecké komunity

Přístup k vědeckým výsledkům v publikaci ve stavu preprintu:

- ▶ prostřednictvím repozitářů, institucionálních i oborových preprintových archivů, v licenčních podmínkách řady časopisů je tato možnost autorům umožněna,
 - ▶ nelegální úložiště postprintů a vydavatelských verzí na různé úrovni.
- ⇒ Není to cesta k řešení, jen upozornění na to, co vědci skutečně potřebují – přístup ke svým výsledkům, možnost jejich bezprostředního sdílení.

Možná řešení

- ▶ Postupně se rozvíjí další možnosti, např. publikování v otevřených časopisech bez přímých autorských poplatků v rámci ustanoveného konsorcia (SCOAP3, PeerJ).

Perspektivním směrem jsou také vydavatelské aktivity vědeckých institucí a univerzit:

- ▶ pokud je výzkumná instituce nebo univerzita vydavatelem vědeckého recenzovaného časopisu, je současně důvěryhodným garantem správné vydavatelské praxe a dodržování etických zásad na obou stranách,
- ▶ požadavek kvality příspěvků - analýza jejich citovanosti v evaluačních databázích s vyloučením autocitací.

Recenzované časopisy vydávané ČVUT

Acta Polytechnica

<https://ojs.cvut.cz/ojs/index.php/ap>

recenzovaný časopis vydávaný ČVUT, specifikem je podpora začínajících autorů, nikoliv měkčími kritérii, ale možností konzultací – struktura, citace, autorská práva apod.

od roku 2011 indexován Scopus, Inspec, CAS, OA – DOAJ, ROAD

Scimago - <http://www.scimagojr.com>

SJR: 2012 - 0,192; 2013 - 0,128; 2014 – 0,193, SNIP: 2014 – 0,370

Acta Polytechnica CTU Proceedings

<https://ojs.cvut.cz/ojs/index.php/APP>

nové recenzované periodikum pro sborníky z konferencí ČVUT, OA, od roku 2014

Rizika dílčího pohledu

Nárůst průměrného ročního počtu článků publikovaných v letech 2012-13 ve srovnání s obdobím 2009-11

TITLE	DRUH	BODY	RŮST %	2009-13	2009	2010	2011	2012	2013	OBOROVÁ SKUPINA	ISSN
Manufacturing Technology	Jsc	27	1571	85	0	0	7	33	45	04 - Technické a inženýrské vědy	1213-2489
Advanced Materials Research	Jsc	18	846	117	1	0	15	35	66	04 - Technické a inženýrské vědy	1022-6680
International Journal of Electrochemical..	Jimp	41	383	76	0	3	15	1	57	09 - Chemické vědy	1452-3981
PLoS ONE	Jimp	100	341	477	14	20	87	150	206	10 - Biologické vědy	1932-6203
International Journal of Mathematics and	Jsc	12	302	81	0	2	20	21	28	04 - Technické a inženýrské vědy	1098-0159
Acta Polytechnica	Jsc	24	279	113	0	0	32	47	34	04 - Technické a inženýrské vědy	1210-2709
Applied Mathematics and Computation	Jimp	33	248	33	3	4	9	19	18	07 - Matematické vědy	0098-5003
Materiali in Tehnologije	Jimp	18	239	75	6	4	13	26	26	04 - Technické a inženýrské vědy	1580-2949
Journal of Thermal Analysis and Calorime..	Jimp	24	180	109	15	14	9	33	38	09 - Chemické vědy	1388-6150
Physics Letters. B	Jimp	140	129	286	27	25	61	99	74	08 - Fyzikální vědy	0370-2693
Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae	Jimp	28	120	111	14	16	15	44	22	10 - Biologické vědy	0374-1036
JOURNAL OF HIGH ENERGY PHYSICS	Jimp	125	119	138	9	12	35	74	8	08 - Fyzikální vědy	1126-6708
Physical Review D - Particles, Fields, G..	Jimp	82	106	326	25	46	66	104	85	08 - Fyzikální vědy	1550-7998

<http://metodikahodnoceni.blogspot.cz/2016/03/raketaci-vedecke-casopisy-s-nejvyssim.html>

Rizika dílčího pohledu

Scopus

The screenshot shows the Scopus search interface. At the top, there are tabs for 'Search' and 'Alerts'. Below the search bar, the query is displayed: 'SRCTITLE (acta polytechnica) AND (LIMIT-TO (EXACTSRCT...'. The search results are summarized as '509 document results'. A 'Refine' section is visible on the left, with a 'Year' filter. The 'Year' filter is expanded, showing a list of years from 2011 to 2016 with corresponding document counts: 2016 (11), 2015 (62), 2014 (73), 2013 (168), 2012 (100), and 2011 (95). The counts for 2011, 2012, and 2013 are highlighted with a blue box.

Scopus

Scopus SciVal Register Login Help

Brought to you by Czech Technical University in Prague

The screenshot shows the Scopus search results page with an affiliation analysis. The search query is 'SRCTITLE (acta polytechnica) AND (LIMIT-TO (EXACTSRCTITLE, "Acta Polytechnica")'. The search results are summarized as '509 document results'. The date range is set to 2011 to 2016. The 'Affiliation' tab is selected, showing a table of affiliations and their document counts. The table is as follows:

Affiliation	Documents
☒ Ceske vysoke uceni technicke v...	169
☒ Slovak University of Technology...	29
☒ Astronomical Institute, Academ...	23
☒ Vysoke uceni technicke v Brne	19
☒ Institute of Physics of the Acade...	18
☒ Rheinisch-Westfalische Techni...	16
☒ Charles University in Prague	15
☒ Istituto Nazionale Di Fisica Nuc...	13
☒ Vysoka skola chemicko-technol...	12
☒ Technical University of Kosice	11
☐ Friedrich-Alexander-Universitat ...	9
☐ NASA Goddard Space Flight Ce...	9
☐ Uniwersytet Warszawski	9
☐ Nuclear Physics Institute of the ...	8
☐ Laboratori Nazionali di Frascati...	8
☐ Masaryk University	8
☐ Center for Theoretical Physics ...	6
☐ Russian Academy of Sciences	6
☐ University of Maryland, Baltimor...	6
☐ Universita degli Studi di Roma ...	6
☐ Istituto Nazionale Di Astrofisica,...	6

The 'Documents by affiliation' section shows a horizontal bar chart comparing the document counts for up to 15 affiliations. The chart shows that 'Ceske vysoke uceni technicke v Praze' has the highest number of documents, followed by 'Slovak University of Technology in Bratislava'.

Rizika dílčího pohledu

- ▶ Každý z údajů a jejich vývoj v čase vytržený z kontextu by mohl být vykládán zavádějícím způsobem.
- ▶ Rizika pro vydavatele i pro autory – např. stejný postih pro nezkušené mladé autory, kteří nerozeznali predátorský časopis stejně jako pro autory, kteří v něm publikovali s plným vědomím toho komu, za co a z jakých prostředků platí.
- ▶ Velmi obtížné dokonale komplexní posouzení situace a hledání řešení akceptovatelného a přínosného pro všechny zúčastněné.

Možná řešení

Vydavatelské aktivity univerzit a výzkumných institucí se stále častěji stávají součástí knihoven:

- ▶ s rozvojem elektronického publikování se obě oblasti stále více překrývají,
- ▶ knihovny poskytují informační servis, od fáze přípravy projektu až po vyhledání kompletních informací o periodiku pro rozhodování, kde publikovat.

Univerzitní a institucionální knihovny tím ve stále větší šíři naplňují svou novou rozvíjející se roli v oblasti:

- ▶ informační a publikační podpory vědců i studentů,
- ▶ vzdělání v oboru informační a publikační gramotnosti,
- ▶ rozvoje vzdělávání a poznání,
- ▶ garance etických zásad v tomto oboru.

Jaký je skutečný impakt predátorských časopisů?

- ▶ Jejich prudká expanze upozornila na zásadní současné problémy vědecké práce a jejího hodnocení a otevřela bouřlivou a intenzivní diskusi.
- ▶ Ta přinesla otázky, vedoucí až k potřebě připomenutí původního smyslu vědy jako kontinuálního procesu poznávání, při kterém dochází k rozvoji lidského vědomí, procesu směřujícího od povrchu k vnitřní podstatě.
- ▶ V kontextu dnešní společnosti jasně ukázala nerovnováhu mezi cenou a hodnotou, kalkulovatelnou formou a obsahem.

<http://www.knihovna.cvut.cz>

Děkuji Vám za pozornost a přeji Vám mnoho úspěchů.

Iva Adlerová

iva.adlerova@cvut.cz